

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

(Yargı Kararı Üzerine Verilen)
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-4-92 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 09-41/997-254
Karar Tarihi : 9.9.2009

10 **A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Kerem TOMUR, Mehmet ÇETİN

C. ŞİKÂYET EDEN : Atila ÖLCE
İki Eylül Cd. Zeyrek İşhanı K:4 No:403 Eskişehir

20

D. ŞİKÂYET EDİLEN: - Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Atatürk Blv. No:131 K:9 Bakanlıklar/Ankara
- İnşaat Mühendisleri Odası
Selanik Cd. No:19/1 Kızılay/Ankara

E. DOSYA KONUSU : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ile İnşaat Mühendisleri Odası (İMO)'nın asgari ücret tarifesi belirlemek suretiyle rekabeti kısıtladıkları iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikâyet dilekçesinde, TMMOB tarafından Birliğe bağlı meslek odalarının ve Birlik üyesi olan İMO tarafından inşaat mühendislerinin asgari ücret tarifelerinin belirlenmesi suretiyle adı geçen Birlik ve Oda'nın 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettikleri iddia edilmiştir.

40

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 5.6.2006 tarih ve 3537 sayı ile giren şikâyet konusu ile aynı nitelikteki bir başvurunun incelenerek, konunun 22.1.2002 tarih ve 02-04/40-21 sayı ile karara bağlanmış olması ve anılan kararın Danıştay 10. Dairesinin 17.11.2003 tarih ve 2003/2564, 2003/2705 sayılı kararları ile yürütmesinin durdurulması nedeniyle, benzer şikâyetler hakkında yeni bir işlem tesisine yer olmadığı değerlendirilerek, 9.6.2006 tarih ve B.50.0.REK.08.00.00-110/407 sayılı Başkanlık yazısı ile başvuru reddedilmiştir.

Başvuru sahibi söz konusu idari işleme ilişkin olarak Ankara 12. İdare Mahkemesinde iptal davası açmıştır. Dava neticesinde Mahkeme, 30.1.2009 tarih ve E:2008/277 K:2009/90 sayılı kararında, dava konusu başvurunun Başkanlıkça reddedildiğine, oysa 4054 sayılı Kanun kapsamındaki, soruşturma

09-41/997-254

veya önaraştırma yapılmasına gerek olmadığına ilişkin nihai nitelikteki kararların, ancak Rekabet Kurulu tarafından alınabileceğine, hükmederek dava konusu işlemleri iptal etmiştir.

50 Anılan Mahkeme Kararı çerçevesinde, raporörlerce hazırlanan 6.7.2009 tarihli Bilgi Notu 15.7.2009 tarih ve 09-33 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek, 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına 09-33/731-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 26.8.2009 tarih ve 2006-4-92/ÖA-09-KT sayılı Önaraştırma Raporu 28.8.2009 tarih ve REK.0.08.00.00-110/282 sayılı Başkanlık önergesi ile 09-41 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da, şikâyet konusu asgari ücret uygulamasına ilişkin olarak halen devam eden bir yargı süreci bulunması nedeniyle soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

60

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

70 İncelemeye konu dosyanın içeriği ve yapılan şikâyetin elektrik, harita ve makine mühendisleri odaları ile mimarlar odasının uygulamalarına yönelik olması sebebiyle, ilgili ürün pazarı "elektrik mühendisliği hizmetleri", "makine mühendisliği hizmetleri", "harita mühendisliği hizmetleri" ve "mimarlık hizmetleri" olarak tespit edilmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Mühendisler, proje çizimi ve fenni mesuliyet (teknik uygulama sorumluluğu) olmak üzere başlıca iki alanda hizmet vermektedirler.

Proje hizmetleri sunabilmek için herhangi bir coğrafi alan kısıtlaması olmayıp, farklı illerde bulunan mühendis ve mimarlar Türkiye'nin her yerinde proje hizmetleri sunabilmektedirler. Bu doğrultuda proje hizmetleri için ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

80 Teknik Uygulama Sorumluluğu (TUS) hizmetleri için Bayındırlık Bakanlığı tarafından yayımlanan 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliği uyarınca belli sınırlar getirilmektedir. Bu Yönetmeliğin 58. maddesine göre TUS hizmeti verecek mühendis veya mimarın inşaat alanı ile aynı il içinde ikamet etmesi esastır. İl dışında ikamet eden mühendis ve mimarlar ise işyerlerinin inşaat alanından en fazla 200 km uzaklıkta olması koşulu ve ilgili idarenin izni ile TUS hizmeti verebilmektedirler. Buna göre, TUS hizmetleri için ilgili coğrafi pazar "faaliyette bulunulan şehir ve bu şehre 200 km ye kadar uzaklıkta olan yerleşim birimleri"dir.

90

I.2. Tespitler ve Değerlendirme

Asgari ücret uygulaması, TMMOB Serbest Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 7. maddesi kapsamında her Oda'nın kendisinin hazırladığı "En Az Bedel Tarifesi" başlıklı düzenlemeye dayanmaktadır. Ancak TMMOB'un ve TMMOB'a bağlı odaların asgari ücret belirleme yetkisi herhangi bir Kanun'a dayanmamakta, bu nedenle bu uygulamanın yasal dayanağı bulunmamaktadır.

100 TMMOB ve TMMOB'a bağlı odaların asgari ücret uygulamaları daha önce de Kurul kararlarına konu olmuştur. İzmir Ticaret Odası ve bir serbest şehir plancısının başvurusu üzerine TMMOB ve TMMOB Şehir Plancıları Odası hakkında yürütülen soruşturma sonucunda 22.1.2002 tarih ve 02-04/40-21 sayılı kararında Kurul,

- TMMOB ve TMMOB'a bağlı Şehir Plancıları Odası'nın doğrudan yasal dayanağı olmadığı halde, asgari hizmet bedeli belirlenmesini zorunlu kılan ve bunun altında ücretle hizmet verilmesini yasaklayan karar ve uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğuna,

- Kanunun 9/1. maddesi uyarınca TMMOB ve Şehir Plancıları Odası'nın asgari ücretleri belirlemeye ilişkin uygulamalarına son verilmesine karar vermiştir.

110 Söz konusu karar taraflara 9.4.2003 tarihinde tebliğ edilmiş ve 60 günlük süre içerisinde asgari ücrete ilişkin düzenlemelere son verilmesi istenmiştir.

Bahsi geçen kararın ardından, TMMOB ve Şehir Plancıları Odası tarafından Kurul'un 22.1.2002 tarih ve 02-04/40-21 sayılı kararına karşı Danıştay 10. Dairesi nezdinde yürütmeyi durdurma talebiyle iki dava açılmış, anılan Daire 17.11.2003 tarih ve 2003/2564, 2003/2705 sayılı kararlarında dava konusu yönetmeliklerin hukuksal niteliklerini dikkate alarak yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar vermiştir. Sonrasında Kurul'un TMMOB ve Şehir Plancıları Odası'na yönelik söz konusu kararı, soruşturmacı üyenin karar oylamasına katıldığı gerekçesiyle, Danıştay 13. Dairesi'nin 14.11.2006 tarih ve E:2005/1668 K:2006/4329 sayılı; 120 8.7.2005 tarih ve E:2005/916 K:2005/3436 sayılı kararlarıyla usul yönünden iptal edilmiştir.

Kurul tarafından, iptal edilen 22.1.2002 tarih ve 02-04/40-21 sayılı kararın yerine yeni bir karar alınmamış; 16.5.2007 tarih ve 07-41/453-M sayılı kararla, TMMOB tarafından kendi birliklerine bağlı meslek odalarının ve TMMOB üyesi olan Şehir Plancıları Odası'nca şehir plancılarının asgari ücret tarifelerinin belirlenmesine dayanak oluşturan ve 4054 sayılı Kanun'a aykırı bulunan yönetmeliklerin iptali için dava açılmasına ve bu konuda Başkanlığa yetki verilmesine karar verilmiştir. Ancak açılan davalar, Danıştay 13. Dairesi tarafından alınan 16.11.2007 tarih ve E:2007/10830, K:2007/7326 sayılı; 1.2.2008 tarih ve E:2007/10829, K:2008/1745 130 sayılı kararlarla, Kurum'un TMMOB ve TMMOB'a bağlı odalarca yapılan düzenlemelerin rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı olduğunu ileri sürerek iptalleri için dava açma ehliyeti olmadığı sonucuna varılarak reddedilmiştir. Bunun

09-41/997-254

sonucunda ise Kurum tarafından Danıştay 13. Dairesi'nce verilen söz konusu kararlar hakkında Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu nezdinde temyiz davası açılmış, ancak dava süreci henüz sonuçlanmamıştır.

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler doğrultusunda, şikâyet edilen uygulamaya ilişkin halen devam eden bir dava bulunması nedeniyle, soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

140 J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre; şikâyet konusu asgari ücret uygulamasına ilişkin olarak yargı sürecinin halen devam ediyor olması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.